

Nasal Dekonjestanlar Güvenli Kullanımı

Nasal dekonjestanlar soğuk algınlığı, alerjik rinit vb rahatsızlıklarda çok kullanılan ilaç gruplarından. Bu grup ilaçlar çoğu hastalarda güvenli olmasına rağmen kullanımında dikkat edilmesi gereken hususlar vardır. Yazımızda bunların önemlilerini meslektaşlarımıza kısaca hatırlatmak istiyoruz. Bu yüzden eczacılar hastalarına bu ilaçları verirken diğer hastalıkları hakkında da bilgi sahibi olmalıdır.

- Nasal dekonjestanlar, uzun süreli kullanımında Rhinitis Medicamentosa'ya (ilaça bağlı rinit) sebep oldukları için hastalar gereken süreden fazla kullanılmaması konusunda bilinçlendirilmeliler.

- Hipertansiyon ve kalp hastaları nasal dekonjestanları doktor tavsiyesi dışında kullanmamalıdır. Dekonjestanlar nasal ve sinüs konjesyonunu burundaki damarları kasarak yaparlar fakat genel dolaşıma katılıp vücudun diğer bölgelerindeki damarları da kasabilecekleri için kan basıncı yükselebilir. Simpatomimetik aminler (efedrin, pseudoefedrin, fenilpropanolamin) nasal dekonjestan olarak kullanıldığında hipertansiyon riski de taşırlar. Bu preparatların arasında en risklisi fenilpropanolamindir. Fenilpropanolamin kullanılırken kafein alımından da

- kaçınılmalıdır (kola, kahve, çikolata). Kalp hastalarına ve hipertansiyon hastalarına dekonjestansız formüller tavsiye edilebilir (klortrimeton, benadryl)
- Bu ilaçlar kan glikoz seviyesini değiştirdikleri için şeker hastaları tarafından mümkün olduğunca kullanılmamalıdır.
- Tiroid hastaları da advers reaksiyon riskini arttıracığından nasal dekonjestan kullanımından kaçınılmalıdır.
- Ayrıca prostat büyümesine bağlı idrara çıkma gücünü çeken erkekler de bu preparatları kullanmaktan kaçınılmalıdır.
- Hamilelik döneminde bilinçsiz nasal dekonjestan kullanımı hastaya hamileliğini

sonlandırmayı düşündürecek kadar güçlü solunum güçlüğüne neden olabilmektedir.

Hamilelikte psödoefedrinin bir başka sakıncası da uterus arteriyollerinin kasılmasına sebep olarak bebekte kan akımının azalmasına sebep olmasıdır. Psödoefedrinin 1. trimester de kullanılması gastroschisis'e (karın duvarının doğuştan açık doğması)neden olabilmektedir.

- Emziren annelerde dekonjestan kullanımı, bebekte irritabiliteye (uyarıya aşırı cevap verme) , uyuyamama ve taşikardiye sebep olabilir. Bunların yanında psödoefedrinin süt hacmini %24 oranında azalttığı gösterilmiştir.
- Nazal konjestan tatbikinde kişi kısa bir süre rahatlayıp uyur fakat ilâcı kullandıkça rahatlama süresi kısalmış ve dozu arttırmak gerekmektedir. Dolayısıyla genel dolaşıma katılma da artmaktadır. Doz yükseltmeyi gereken durumlar meydana gelmişse hastaya ilâç kullanımını derhal kesmesi ve semptomları hafifletici diğer tedbirler tavsiye edilmelidir. Bu tedbirler şunlardır : beclomethasone spray, ev ortamının nemlendirilmesi (buhar yapılabilir) , vd...
- Nazal dekonjestanlar uzun zamandır bağımlılar arasında popüler hale geldi. Eskiden en çok efedrin tercih edilmekteydi. Efedrin kullanımı kontrol altına alındıktan sonra psödoefedrin kontrolsüz satıldığı için popüler hale gelmiştir. Nasal dekonjestanların, özellikle, psödoefedrin taşıyanlar , topik spreyleyler (afrin, neo-synepherine) inhalelerde (benzadrex), bağımlılık potansiyelleri yüksek olduğu için eczacıların bu konuda bilinçli ve duyarlı olmaları ayrıca hastalarını bilgilendirmeleri gerekmektedir.

- Çok fazla olmamakla beraber, ilâç etkileşmeleri de söz konusudur. MAO inhibitörü ilâçlarla beraber kullanılmamalı MAO inhibitörleri çok az tercih edilen bir grup olmasına rağmen fenelzin sülfat ve tranilsipromin sülfat kullanılan ilâçlardır. Nasal dekonjestanların bu preparatlarla kullanımından kaçınılmalıdır. MAOI kullanımından ancak iki hafta sonra nasal dekonjestan kullanımı tavsiye edilebilir. Eğer MAOI nasal dekonjestanlarla kullanılırlarsa kişinin hayatını riske edecek kadar kan basıncında yükselme görülebilir.

Sonuç olarak, Nasal dekonjestanlar reçetesiz de hastalarımıza çok verdiğimiz ilâç gruplarından. Dolayısıyla hastalarımıza verirken yukarıda kısaca belirtilen hususları da göz önünde bulundurmakta yarar vardır.

Ecz. Melda Ciba

Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi

Temel Uçakta

Temel Londraya uçakla seyahat ediyormuş. Uçakta herşey normal iken birden pilotun sesi duyulmuş:

Sayın yolcular, uçağımızdaki 4 motordan bir tanesi bozuldu, ama biz 3 motorla rahat iniş yapabiliriz.

Neyse rahatlar herkes. 15 dakika sonra bir anons daha:

Sayın yolcular maalesef 1 motorumuz daha bozuldu ama biz 2 motorla iniş yapacağız Herkes rahat ama bir anons daha gelmesinden korkmaktadır.

20 dakika sonra bir anons daha gelir:

Sayın yolcularımız 2 motordan biri daha bozuldu ama biz en iyisiz ve 1 motorla iniş size garanti ediyoruz. Herkes ohh çeker rahatlar.

Temel ise panik içinde: Uyy bu motorda bozulursa havada kalacağız